

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 9

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 366 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 7-sentyabrda ruxsat etildi.*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessor
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyea Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Innovatsion siyosatni amalga oshirish yo'nalishlari.....	16
Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, Zaynutdinova Umida Djalolovna	
Tijorat banklari kredit portfelini boshqarishning bozor mexanizmlari va ularni joriy etishdagi muammolar	21
Yusupov Shoxzod Maxmatmurodovich	
Hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish davrlari ekonometrik modelini yaratish masalalari.....	24
Abdullayev Farxod Ozodovich	
Marketing yondashuvi asosida Sirdaryo viloyatining investitsion salohiyatini baholash usullari.....	35
Xolmurotova Diyoraxon Ibragimovna	
Bevosita soliqlar ma'muriyatchiligi.....	41
Idrisov Alisher Otajonovich	
Soliq nazorati va transfert narxni belgilashda soliq nazoratini tashkil etishning xorij tajribalari.....	46
Abdiev Jaxongir Ibragimovich	
Soliq siyosati va strategiyasining ilmiy-nazariy tahlili.....	53
Djumaniyazov Marks Quranbaevich	
Pestel tahlili – muvaffaqiyatli investitsiya qarorlarini qabul qilish asosi	60
Shaislamova Nargiza Kabilovna	
Tijorat banklari tomonidan biznes loyihalarni moliyaviy qo'llab-quvvatlashning o'ziga xos xususiyatlari.....	67
Asrorov Azizbek Isomiddin o'g'li	
The significance, problems and solutions of the green economy in the New Uzbekistan economy.....	74
Sattorova Mehriniso, Ibragimova Gulchehra Tohirovna	
O'zbekistonda kichik va o'rta biznesni soliqqa tortishning joriy qilinishi va rivojlanish tendensiyasi	79
Otamuradov Nuriddin Najmiddinovich	
Korporativ boshqaruvni innovasion rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning nazariy asoslari	87
Xalmuradov Elmurod Dilmuradovich	
Международный опыт стимулирования инновационной деятельности.....	93
Абдиуалиева Гулзада Азатовна	
How does foreign direct investment promote economic growth?	98
O'tkirova Bonu Azamat kizi	
Mintaqalarni barqaror rivojlantirishning konseptual asoslari va ular evolyutsiyasi.....	102
Umarov Abduvaxob Tursunovich	
Technological Innovations of Electronic Payment Systems.....	107
Mirkomil Boboyorov Murodullaevich	
Ta'lim xizmatlari sohasida davlat-xususiy sherikligining rivojlanishida xorij tajribasining o'rni va ahamiyati.....	115
Imomov Xolmurod Norqul o'g'li	
O'zbekiston iqtisodiyotiga to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investisiya va xorijiy kreditlar jalb qilish samaradorligi tahlili	119
Maksudov Abdumalik Xodievich	
Davlat ehtiyojlari uchun tovarlar (ishlar, xizmatlar) xarid qilishni takomillashtirish	124
G'ofurov Temur Baxrom o'g'li	

Mamlakatimizda oziq-ovqat sanoatini rivojlanish holati va uning dolzarbligi	129
Turg'unov Muxriddin Mo'ydinjon o'g'li	
Turizmda innovatsiyalarni qo'llash imkoniyatlari.....	133
Po'latov Ma'murjon Murodjon o'g'li	
Davlat budjetining solikli daromadlari tahlili	139
Abduraimova Nigora Radjabovna	
Soliq yuki soliq tizimining qanchalik samarali ekanligini aniqlovchi muhim mezon	143
To'lakov Ulug'bek Toshmamatovich	
O'zbekiston sanoat korxonalarida xom ashyo resurslaridan samarali foydalanishning hozirgi holati, muammolari va mintaqaviy xususiyatlari (qashqadaryo viloyati misolida).....	151
Ochilov Akram Odilovich, Xazratov Sarvar Ibragimovich	
Состояние туристической инфраструктуры Ташкентской области.....	156
Гаппарова Майрамхон Зафар кизи	
Sanoatlashuvning ekologik ta'siri va "yashil" iqtisodiyotga o'tishning asoslari	161
Nosir Maxmudov, Lola Azimova	
Iqtisodiyotni raqamlashtirishda sinergetik ta'sirning nazariy asoslari	167
Maxmudova Zoxida Maqsudali qizi, Normurodov Xusan	
Davlat budjeti xarajatlaridansamarali foydalanishni takomillashtirish.....	173
Sherxon Tuychiyev	
Savdo korxonalarida ta'minot zanjirining asosiy bosqichlari va muammolari.....	177
Ergashev Jahongir Baxodirovich	
Kichik biznes subyektlarining innovatsion loyihalarni moliyalashtirish yo'llari	180
Ergashev Firuz Baxodirovich, Ishturdiev Hasan Abdigapparovich	
Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobining asoslari.....	184
Azizova Zilola Lochin qizi	
Xorijiy mamlakatlarda tadbirkorlik subyektlari tomonidan mahallilashtirish asosida mahsulot ishlab chiqarishning o'ziga xos jihatlari	191
Mirzabaev Xusniddin Muxamadjonovich	
Suv ekologiyasining asosiy yo'nalishi va uning fandagi o'rni.....	200
Musayeva Muqaddas Abdurashid qizi	
Анализ прибыли агропромышленности	204
Гафурова Азизахон Фатиховна	
Systematic analysis of briquette mass pressing equipment approach	209
Kobilov Khasan Khalilovich, Sharipova Nazira Rakhmatilloevna	
An Econometric Assessment of the Effects of Fintech on Economic Growth in Developed Countries	213
Anvarkhonov Abdulatifkhon Jamshidkhon ugli	
Raqamli iqtisodiyot rivojida korporativ boshqaruv faoliyatining roli	216
Muxitdinov Ulug'bek Diyarovich	
Значение промышленной сети в развитии деятельности предприятий малого бизнеса.....	221
Кодиров Жавлонбек Нематуллаевич	
Tadbirkorlik kambag'allikni qisqartirishning asosiy yo'nalishi.....	225
Xolmirzayev Abdulxamid Xapizovich	
Kichik biznes subyektlarida mahsulot ishlab chiqarishda innovatsiyani joriy etish masalalari.....	230
Mirzayev Kobil Nosirjonovich	
Investisiya faoliyatini moliyalashtirish manbalarini rivojlantirish mexanizmlari.....	236
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	

Innovasion iqtisodiyotni shakllantirish sharoitida sifat menejmentini joriy etishning nazariy-uslubiy masalalari.....	242
Zarina Ashurova	
Social media marketing strategies for small businesses.....	247
Mannonov Shahzod Istam ugli	
Xalqaro shartnomalar qoidalarini qo'llashning xalqaro va milliy uslubiy tamoyillarining o'zaro ta'siri.....	250
Rajapov Shuxrat Zaripbaevich	
Neft-gaz, yoqilg'i energetika sanoati sohasidagi yirik soliq to'lovchilarda soliq nazoratini samarali tashkil etish va takomillashtirish masalalari	258
Abdullaev Shuxrat Sultanbaevich	
Суть и значимость инновационных технологий в региональном управлении	266
Муминов Фазлиддин Хусниддин угли	
SWOT-анализ использования социальных сетей в туристической индустрии узбекистана	279
Касимова Зилола Гуламиддиновна	
Germaniya tajribasidan foydalanish orqali o'zbekistonda turizm sohasidagi kadrlar salohiyatini rivojlantirish masalalari	287
Xamidova Mo'tabarxon Abdumalik qizi, Ochilov Akram Odilovich	
Blockchain texnologiyasining bank operatsiyalari xavfsizligini ta'minlashdagi o'rni.....	291
Mirpulatova Luiza Mansurovna	
Tijorat banklarini reytingini aniqlashda bankometr modelidan foydalanish yo'llari.....	294
Karabaev Nodir Abduhamidovich	
Значение business city как инфраструктурного объекта	303
Солиева Умида Алишер кизи	
The potential for the development of wage labor as a factor	308
Usmanov Ilkhom Achilovich	
Ways to improve the organizational and economic mechanism of business tourism in Uzbekistan.....	312
Musayeva Shoirazimovna, Usmanova Dilfuza Ilkhomovna	
Kichik biznes subyektlarining faoliyatini baholashning metodologik asoslari	318
Mavrolov Ravshan Ne'matjonovich	
Kichik korxonalarini rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanish.....	324
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Mamlakatimizda intensiv baliqchilikni rivojlantirishning dolzarb masalalari	328
Mamatqulov Nurbek O'razali o'g'li	
Уменьшение выбросов парниковых газов и переход к возобновляемым источникам энергии	331
Р.Т. Шомуродов, И.И. Бахадиров, Р.Т. Умаров, И.Ш. Жамолиддинова	
Ipoteka bozorida investision muhitni yaxshilash yo'llari.....	341
Abdullaev Muhammadsodiq Isroil o'g'li	
Muammoli kreditlar: yechimlari va istiqbollari.....	346
Kalandarov Abdulla Baxtiyorovich	
Ishlab chiqarish korxonalarida risklarni boshqarish va ta'sirini baholash uslubiyati.....	351
Muxitdinov Shuhrat Ziyavitdinovich	
Zamonaviy sharoitda PR (jamoatchilik bilan aloqalar)ning mazmuni va ahamiyati.....	356
Ergasheva Fotimaxon Ibragimovna	
O'zbekiston moliya tizimida mahalliy moliyaning o'ziga xos xususiyatlari	361
Xikmatillayeva Dildora Shavkat qizi	

O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMIDA MAHALLIY MOLIYANING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Xikmatillayeva Dildora Shavkat qizi

“INTERNATIONAL SCHOOL OF FINANCE
TECHNOLOGY AND SCIENCE” instituti o'qituvchisi

Annotatsiya: O'zbekiston moliya tizimida mahalliy moliya o'z ahamiyatiga ega. Mahalliy moliyaning daromadlarni shakllantirish va xarajatlarini moliyalashtirish respublika moliya tizimida o'ziga xos tarzda amalga oshiriladi. Mahalliy moliyaning rolini oshirish borasida respublikamizda bir qator aniq islohotlar amalga oshirilganiga qaramasdan bu borada hali yetarlicha muammolar mavjuddir. Ushbu maqolada ana shu jihatlarining o'ziga xos xususiyatlari haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: moliya, budjet, davlat budjeti, mahalliy budjet, respublika budjeti, xarajatlar yo'nalishi, soliqlar, birlashtirilgan soliqlar, tartibga soluvchi daromadlar, budjetlararo munosabatlar, mahalliy soliqlar, optimallashtirish, daromadlarni taqsimlash.

Abstract: Local finance is important in the financial system of Uzbekistan. The generation of revenues and financing of local finance expenses is carried out in a unique way from the financial system of the republic. Despite the fact that a number of specific reforms have been implemented in our republic in terms of increasing the role of local finance, there are still enough problems in this regard. This article talks about the features of these aspects.

Key words: Finance, budget, state budget, local budget, republican budget, , source of income, direction of expenses, taxes, attached taxes, standard income, interbudgetary relations, local taxes, optimization, income distribution.

Аннотация: Местные финансы имеют важное значение в финансовой системе Узбекистана. Формирование доходов и финансирование расходов местных финансов осуществляется уникальным образом из финансовой системы республики. Несмотря на то, что в нашей республике реализован ряд конкретных реформ в части повышения роли местных финансов, проблем в этом плане еще достаточно. В данной статье рассказывается об особенностях этих аспектов.

Ключевые слова: финансы, бюджет, государственный бюджет, местный бюджет, республиканский бюджет, источник доходов, направление расходов, налоги, прикрепленные налоги, нормативные доходы, межбюджетные отношения, местные налоги, оптимизация, распределение доходов.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida jamiyat taraqqiyotining barcha jabhalarida, eng avvalo, moliyaviy sohada islohotlarni yanada chuqurlashtirish va erkinlashtirish borasida aniq dastur ishlab chiqilgan. Bu dasturni joriy etishdan ko'zlangan asosiy maqsad – O'zbekistonning demokratik va bozor islohotlarini amalga oshirish, jahon hamjamiyatiga keng integratsiyalashuvi va barqaror olg'a borishi uchun mustahkam zamin yaratishdir.

Respublikaning iqtisodiy va moliyaviy barqarorlikka erishishida muhim omillar, ishlab chiqarish hajmining o'sishi, pul qadrsizlanishini pasaytirish, eksport hajmini oshirish va boshqa shu kabi makroiqtisodiy o'sishni taminlash bilan birga mamlakatda faoliyat yuritayotgan har bir korxona, firma, kompaniyalarning xo'jalik subyektlari sifatida rivojlantirishni taqozo etadi.

Dunyoda moliya tizimining muhim tarkibiy qismlaridan biri bo'lgan mahalliy moliya(budjetlar)ni¹ shakllantirish, ularning mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlash masalalariga doimiy ravishda juda katta e'tibor berib kelinmoqda. Zero, hayotga tatbiq etilayotgan davlat siyosatining muvaffaqiyati va uning muvaffaqiyatsizligi hamda shularga mos ravishda hukumatning taqdiri, ko'p jihatdan, ana shunga bevosita bog'liq.

Jahon amaliyotining ko'rsatishicha, keyingi yillarda aksariyat davlatlarda mahalliy moliya tizimining roli oshishi kuzatilmoqda, ularning bu roli mahalliy budjetlar mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlash maqsadida natijaviylikka yo'naltirilgan budjetlashtirish va budjetlashtirishning dasturiy-maqsadli metodidan foydalanishga asosiy e'tibor qaratilmoqda. Bu yo'nalishlarda muammolarni hal etish borasida, ayniqsa, jahonning taraqqiy etgan mamlakatlarida ma'lum bir yutuqlarga erishilgan bo'lishiga qaramasdan, biroq ularning orasida o'z yechimini kutayotgan muammolar ham mavjud.

1 "Mahalliy budjet" tushunchasi xalqaro amaliyotda "munitsipalitetlar budjeti", "kantonlar budjeti", "provinsiyalar budjeti", "prefekturalar budjeti", "shtatlar budjeti", "yerlar budjeti" va boshqa ko'rinishlarga ega.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Budjet, shu jumladan, mahalliy budjet mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlash masalalari iqtisodiy (shu jumladan, moliyaviy) adabiyotlarda ma'lum darajada o'rganilgan va o'rganilmoqda. Ushbu masala bo'yicha xorijlik olimlardan O.V. Vrublevskaya, M.V. Romanovskiy, I.A. Pashkevich, N.L. Margolina, V.M. Rodionova, T.V. Guyda, P.N. Nikolskiy, N.V. Sokolinskaya, S. Shaxray, A. Blankenagel, N. Beluxa, D. Baxran, Sh. Soyan, A. Penchuk, T. Pereverzeva, S. Platonova, S. Shardan, M. Abduev, V. Bursev, M. Vasileva, A. Krikunov, I. Ximichev, S. Shoxin kabilarni kiritish mumkin. Mamlakatimiz iqtisodchi olimlaridan H.R. Sobirov, Q.A. Yaxyoyev, T. Malikov, O. Olimjonov, N. Jumayev, N.H. Haydarov, X. Xudoyqulov, A. Burxonov, O. Kamolov, S. Elmirezayev, J.A. Qo'chqorov, B.A. Musayev, B.T. Turapov, D.A. Rahmonov va boshqalar ham shu sohani rivojlantirish borasida ilmiy-tadqiqotlar olib borganlar². Moliya tizimining tarkibiy qismlaridan biri bo'lgan mahalliy moliya doirasida mablag'larning samarali sarflash masalasini tadqiq etishga yetarlicha e'tibor berilmayapti. Yangi O'zbekistonda iqtisodiy taraqqiyot sharoitida mahalliy moliyani tashkil etish va uni ijro etish bilan bog'liq jarayonlarda bir qator muammolar saqlanib qolinishi ularning yechimlari bilan bog'liq ilmiy tadqiqot ishlarini amalga oshirish ehtiyojini tug'dirmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Moliya kategoriyasi ham iqtisodiy, ham tarixiy kategoriya sifatida jamiyatning iqtisodiy munosabatlar tizimi asosiy lokomotiv funksiyani bajarib keladi. Moliya kategoriyasi va munosabatlar o'zagini pul fondlari va ular bilan bog'liq pulli munosabatlar tashkil qiladi. Moliya kategoriyasining tarixiyli shundaki, u davlat faoliyati bilan bog'liq bo'lib, dastlabki davlatchilik shakllari paydo bo'lgandan to hozirgi kunga qadar uzoq davrdagi rivojlanish evolyutsiyasiga ega bo'lib, rivojlanib kelmoqda. Moliyaviy munosabatlarning ilk shakllari insoniyat taraqqiyotining quldorlik jamiyati bosqichida jamiyatning sinflarga bo'linishi va davlatning vujudga kelishi bilan bog'liq ravishda paydo bo'ldi. Muayyan hududda boshqaruv organi sifatida davlatning vujudga kelishi uning hokimiyat apparatini moddiy jihatdan ta'minlash, jamoat tartibini saqlash, mamlakatni himoya qilish, urush harakatlarini olib borish, ijtimoiy obyektlar va yo'llar qurish kabi vazifalarni bajarishi uchun ma'lum darajada pul mablag'lari ham bo'lishini taqozo eta boshladi. Xuddi shu holat, o'z navbatida, jamiyatda moliya paydo bo'lishini iqtisodiy zaruriyatga aylantirdi. Demak, davlatchilik tizimining vujudga kelishi moliyaning paydo bo'lishi uchun asosiy sabab bo'lib xizmat qildi.

Moliyaning o'zagini aksariyat iqtisodchilar ta'kidlaganidek, iqtisodiy taqsimot munosabatlar tashkil etishi, u davlat faoliyatining muhim ajralmas funksiyalari sifatida ham amal qila boshladi. Davlat o'z ehtiyojlarini moliyaviy jihatdan qondirishning asosiy vositasi bu milliy daromadni qayta taqsimlashdir (dastlabki davrlarda bunday taqsimot ancha sodda shaklda amalga oshirilgan, hali pul paydo bo'lmagan sharoitda taqsimot munosabatlari ham ham shunga mos holda amalga oshirilib kelingan). Ushbu taqsimot munosabatlari esa davlat miqyosida qandaydir pul fondlarini shakllantirishni taqozo eta boshladi. Ushbu pul fondlari milliy daromadning bir qismini qiymat shaklda ifoda etib, uni taqsimlash jarayoni ham alohida ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar tizimi va faoliyatni tashkil etadi. Milliy daromadni qayta taqsimlash o'z-o'zidan amalga oshmaydi, uni taqsimlashning eng optimal usuli esa majburiy to'lovlar – soliqlarni joriy etishga olib keldi. Bu yerda shuni ko'rish mumkinki, davlat o'zining faoliyatini olib borish uchun zarur bo'ladigan moliyaviy mablag'larni ta'minlash (uni jamiyatdan undirish) bilan bir qatorda jamiyatning ikki sohasi: ishlab chiqarish va noishlab chiqarish sohasida o'zaro muvozanatni (proporitsiyani) ta'minlashning ijtimoiy zarurligi keng qamroqli moliyaviy munosabatlarni keltirib chiqaradi.

Davlat budjeti tizimi mamlakat davlat budjeti tuzilishining tarkibiy qismi bo'lib, uning ma'lum bir qismini o'zida ifoda etadi. Shu ma'noda davlat budjeti tizimi davlat budjetining o'zaro bog'liqlikda bo'lgan bo'g'inlarining o'zaro yig'indisidan iboratdir. Mamlakatning davlat budjeti tizimi jamiyatning siyosiy tuzilishiga, davlatning iqtisodiy tizimiga va uning ma'muriy-hududiy bo'linishiga bevosita bog'liq.

2 Malikov T., Olimjonov O. Moliya. Darslik. – T.: "Iqtisod-moliya", 2019. – 800 b. Malikov T.S., Haydarov N.H. Moliya: umumdavlat moliyasi. O'quv qo'llanma. – T.: "Iqtisod-moliya", 2009. – 556 b. Malikov T.S., Haydarov N.H. Budjet daromadlari va xarajatlari. O'quv qo'llanma. – T.: "Iqtisod-moliya", 2007. – 245 b. Malikov T.S., Haydarov N.H. Budjet (tizimi, tuzilmasi, jarayoni). O'quv qo'llanma. – T.: "Iqtisod-moliya", 2008. – 84 b. Malikov T.S., Haydarov N.H. Davlat budjeti. O'quv qo'llanma. – T.: "Iqtisod-moliya", 2008. – 112 b. Po'latov D.H., Nurmuxamedova B.I. G'aznachilik. Darslik. – T.: "Sano-standart", 2014. – 272 b. Fuqarolar uchun budjet. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi, VMTTD. – T. 2018. – 96 b. Nurmuxamedova B.I. Davlat budjeti. O'quv qo'llanma. – T.: "Iqtisod-moliya", 2018. 358-521-betlar. Nurmuxamedova B.I., Srojiddinova Z.X., Sugirbayev G.G. O'zbekiston Respublikasida ta'lim xarajatlarini rejalashtirish. O'quv qo'llanma. – T.: "InfoCapitalGrup", 2013. – 447 b. Nurmuxamedova B.I., Kabirowa N.V. Moliya. O'quv qo'llanma. – T.: "Iqtisod-moliya", 2017. – 228 b. G'aybullayev O., O'roqov U. O'zbekiston Respublikasida budjet tizimi va jarayoni. O'quv qo'llanma. – T.: "Baqtriya-press", 2015. – 168 b. Юлдашева Н.В. Местные бюджеты: учебно-методическое пособие. – T.: "Iqti-sod-moliya", 2015. – 362 s. Fayzullayev Y. Sh., Azizov I.A. Budjetni o'rta muddatli rejalashtirish. – T.: "infoCOM", 2010. – 152 b. Rahmonov D.A. O'zbekistonda ijtimoiy sohani moliyalashtirishni takomillashtirishning metodologik asoslari. Monografiya. – T.: Fan va texnologiya, 2017. 248 b. Rahmonov D.A. Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida sog'liqni saqlash tizimini moliyalashtirish tendensiyalari // Biznes-Ekspert. – Toshkent, 2016. – №8. – B. 38-41. Rahmonov D.A. Oliy ta'lim tizimini moliyalashtirishning samaradorligi – mamlakatlar innovatsion rivojlanishi omili sifatida // Iqtisodiyot va ta'lim. – Toshkent, 2017. – №1. – B. 141-145. Rahmonov D.A. Ijtimoiy sohani moliyalashtirishning iqtisodiy o'sishiga ta'siri // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar (ilmiy elektron jurnal). – Toshkent,

Senatning Budget va iqtisodiy islohotlar masalalari qo'mitasi majlisida 2024-yilda O'zbekiston Respublikasi yalpi ichki mahsulotining o'sish sur'ati 5,6-5,8 foiz bo'lishi kutilmoqda. Unda sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmi 6 foiz, qurilish ishlari – 6,3 foiz, qishloq xo'jaligi – 4 foiz va bozor xizmatlari – 14,9 foizga o'sishi prognoz qilinishi qayd etildi³.

O'zbekiston Respublikasining "2024-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat budjeti to'g'risida"⁴gi qonuni hamda 2024-yilgi Budjetnoma senatorlar, ekspertlar hamda tegishli vazirlik va idoralar ishtrokida muhokama etildi.

Qonunda konsolidatsiyalashgan budjet taqchilligini 2024-yilda yalpi ichki mahsulotga nisbatan 4 foiz, 2025–2026-yillarda esa yalpi ichki mahsulotga nisbatan 3 foizdan oshirmaslik ko'zda tutilmoqda. O'rta muddatda asosiy soliq stavkalarini o'zgartirmasdan saqlab qolish, soliq va budjet siyosatini bosqichma-bosqich Jahon savdo tashkilotining talablariga uyg'unlashtirish, budjet ochiqqligini ta'minlash hamda budjetni shakllantirishda fuqarolar ishtirokini yanada oshirish, "Yashil budjetlashtirish" tamoyillarini bosqichma-bosqich joriy etish ham nazarda tutilgan. Qonunda asosan "O'zbekiston-2030" strategiyasi va Barqaror rivojlanish milliy maqsadlarida nazarda tutilgan ustuvor yo'nalishlar va vazifalarga erishish inobatga olingan.

2024-yilda konsolidatsiyalashgan budjet daromadlari 375 trillion so'm miqdorida, xarajatlari esa 427,6 trillion so'm miqdorida rejalashtirilgan holda konsolidatsiyalashgan budjet 52,6 trillion so'm yoki yalpi ichki mahsulotga nisbatan 4 foiz miqdoridagi taqchilik bilan shakllantirildi.

Davlat budjeti daromadlari 270,4 trillion so'm, xarajatlari esa Davlat maqsadli jamg'armalariga transfertlarni inobatga olgan holda 312,9 trillion so'm.

Davlat maqsadli jamg'armalari daromadlari va xarajatlari (budjetlararo transfertlar hisobga olinmagan holda) tegishincha 55,2 trillion so'm va 85,8 trillion so'm miqdorida rejalashtirilmoqda.

Keyingi yilda ham budjet xarajatlarining ijtimoiy yo'naltirilgani saqlab qolinib, ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy himoya, fan, madaniyat va sportni rivojlantirish, muhtoj aholini uy-joy bilan ta'minlash va boshqa ijtimoiy tadbirlar uchun jami Davlat budjeti xarajatlarining 50 foizi yoki 151,6 trillion so'm yo'naltiriladi. Har bir mamlakatning davlat budjeti tuzilmasi uning milliy-davlat yoki ma'muriy-hududiy tuzilishi bilan belgilanadi.

1-jadval. 2024-yil uchun O'zbekiston Respublikasi konsolidatsiyalashgan budjetining jamlanma parametrlari hamda 2025-2026-yillarga budjet mo'ljallari⁵ (mlrd so'm).

T/r	Ko'rsatkichlar	2024-yil uchun prognoz	Budjet mo'ljallari:	
			2025-yil	2026-yil
I.	Konsolidatsiyalashgan budjet daromadlari	375 030,5	452 563,1	515 980,9
1.	Davlat budjeti daromadlari *	270 403,1	330 600,1	378 600,7
2.	Davlat maqsadli jamg'armalari daromadlari *	55 253,3	63 921,4	73 222,6
3.	O'zbekiston Respublikasi Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasiga tushumlar	18 871,7	22 750,0	25 336,8
4.	Budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari jamg'armalariga tushumlar	30 502,3	35 291,7	38 820,8
II.	Konsolidatsiyalashgan budjet xarajatlari	427 640,3	498 290,8	567 578,0
1.	Davlat budjeti xarajatlari *	280 725,4	323 770,4	376 798,8
2.	Davlat maqsadli jamg'armalari xarajatlari *	85 813,9	99 115,8	113 006,5
3.	O'zbekiston Respublikasi Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi mablag'larining sarflanishi	18 848,7	22 750,0	25 336,8
4.	Budjet tashkilotlarining budjetdan tashqari jamg'armalari mablag'larining sarflanishi	30 502,3	35 291,7	38 820,8
5.	Tashqi qarz hisobidan davlat dasturlariga xarajatlar	11 750,0	17 362,9	13 615,0
III.	Davlat maqsadli jamg'armalariga transfertlar	32 195,4	38 758,2	42 611,7
IV.	Davlat budjetiga transfertlar	10 300,0	13 000,0	18 000,0
V.	Konsolidatsiyalashgan budjet saldosi (profitsit +, defitsit -)	-52 609,9	-45 727,6	-51 597,0
VI.	Davlat budjeti va davlat maqsadli jamg'armalari saldosi (profitsit +, defitsit —)	-40 882,9	-28 364,7	-37 982,0
VII.	Davlat qarzlarini so'ndirish	32 271,0	35 776,8	26 250,2

3 <https://uza.uz/oz/posts/davlat-budjeti-2024-yilda-daromadlar-va-xarajatlar>.

4 <https://lex.uz/uz/docs/-6707765>

5 O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 30.12.2022 yildagi O'RQ-813-son.

O'zbekiston Respublikasining davlat budjeti respublika budjeti va Qoraqalpog'iston Respublikasi budjetini va mahalliy budjetlarni o'z ichiga oladi.

O'z navbatida, Qoraqalpog'iston Respublikasi budjeti Qoraqalpog'iston Respublikasining respublika budjetini hamda shu respublikaga bo'ysunuvchi tumanlar va shaharlar budjetlarini o'z ichiga oladi. Viloyatlar budjeti esa viloyat budjetidan, viloyatga bo'ysunuvchi tumanlar va shaharlar budjetlaridan iboratdir. Shuningdek, tumanlarga bo'linadigan shaharlarning budjeti shahar budjetini va shahar tarkibiga kiruvchi tumanlar budjetlarini o'z ichiga oladi. Va nihoyat, tumanga bo'ysunadigan shaharlari bo'lgan tumanning budjeti tuman budjetidan va tuman bo'ysunuvdagi shaharlar budjetlaridan tarkib topadi.

O'zbekiston Respublikasi Budget kodeksining 52-moddasiga ko'ra, "O'zbekiston Respublikasining respublika budjetidan ajratiladigan budjetlararo transfertlar Qoraqalpog'iston Respublikasi respublika budjetining, viloyatlar viloyat budjetlarining va Toshkent shahri shahar budjetining daromadlari hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasining respublikabudjetigatushadigan ayrim soliqlar va boshqa daromadlar Qoraqalpog'iston Respublikasining respublika budjetiga, viloyatlarning viloyat budjetlariga, Toshkent shahrining shahar budjetiga qonunchilikda belgilangan miqdorlarda va tartibda taqsimlanishi mumkin. Soliqlar va boshqa daromadlar belgilangan normativlarga muvofiq Qoraqalpog'iston Respublikasining respublika budjeti, viloyatlarning viloyat budjetlari, Toshkent shahrining shahar budjeti hamda tumanlar va shaharlar budjetlari o'rtasida qayta taqsimlanishi mumkin"⁶.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-iyundagi "Mahalliy budjetlarni shakllantirishda joylardagi davlat hokimiyati organlarining vakolatlarini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5075-sonli Farmoni bilan respublikamizda mahalliy moliyani institutsional o'zgartirish va uni yanada takomillashtirish bo'yicha bir qator yangi mexanizmlar kiritildi. Unga ko'ra, "2017-yilning 1-iyulidan boshlab 2017-yilning 31-dekabrigacha Toshkent shahri va uning tumanlarida tajriba tariqasida tadbirkorlik faoliyatining ayrim turlari bo'yicha belgilangan soliq tushumlari, jismoniy shaxslarning mulklaridan olinadigan soliqlar, jismoniy shaxslardan olinadigan yer soliqlari, tovarlarning ba'zi turlari bilan savdo qilish va xizmatlarning alohida turlarini ko'rsatish huquqi uchun yig'imlar to'liq hajmda tumanlar budjetlari daromadlari hisobiga o'tkazilishi, O'zbekiston Respublikasi Davlat budjetiga to'lanadigan mikrofirmalar va kichik korxonalar uchun yagona soliq to'lovi va bozorlardan tushayotgan daromadlar Toshkent shahri budjeti va tumanlar budjetlari o'rtasida taqsimlanishi, yuridik shaxslarning yer soliqlaridan tushadigan tushumlar, suv resurslaridan foydalanish solig'i, jismoniy shaxslardan olinadigan mulk solig'i to'liq hajmda Toshkent shahri budjetiga yo'naltirishi, yuridik shaxslarning daromadlaridan olinadigan soliq tushumlari, obodonlashtirish va ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish uchun olinadigan soliqlar, savdo va umumiy ovqatlanish korxonalari uchun yagona soliq to'lovi, jismoniy shaxslarning daromad soliqlari O'zbekiston Respublikasining respublika budjeti va Toshkent shahrining mahalliy budjeti o'rtasida tegishli normativlarga ko'ra taqsimlanishi, O'zbekiston Respublikasining respublika budjeti va Toshkent shahri budjeti o'rtasida, shahar budjeti qismida, o'tkazilgan soliqlardan belgilangan prognozlarni ortig'i bilan bajarish summasi, Toshkent shahrining mahalliy budjeti ixtiyorida qoldirish"⁷ mexanizmlari joriy qilindi.

Bunday tartib va mexanizmlarning joriy qilishdan asosiy maqsad mahalliy moliyani tashkil qilish va uni amalga oshirishning yangi samarali uslublarini joriy qilish orqali mahalliy hokimliklarning mahalliy budjetlarning daromadlarini to'g'ri va qulay shakllantirishga oid takliflarini qo'llab-quvvatlashdan iborat bo'ldi.

Bundan tashqari, mahalliy moliyaning asosiy qismi bo'lgan mahalliy budjetlarning daromad bazalarini kuchaytirishda moliya-soliq organlari rahbarlari va mutaxassislarining moliyaviy ma'suliyatini oshirishni ta'minlash maqsadida keyinchalik qo'shimcha zaxiralarni topish va shu asosda mahalliy budjetning daromad bazasi kengaytirilishini barbad qilgan yoki o'zini chetga olgan davlat soliq xizmati va moliya organlarining hududiy va tuman (shahar) bo'linmalari rahbarlari hamda mansabdor shaxslariga nisbatan egallab turgan lavozimidan ozod etishgacha bo'lgan qat'iy choralarni ko'rish tartibi joriy qilindi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 13-dekabrda "Mahalliy davlat hokimiyati organlarining moliyaviy erkinligini oshirish, mahalliy budjetlarga tushumlarning to'liqligini ta'minlash bo'yicha soliq va moliya organlari javobgarligini kuchaytirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-5283-sonli Farmoni qabul qilindiki, undan asosiy maqsad sifatida "mahalliy budjetlarning daromad bazasini tubdan mustahkamlash va nomarkazlashtirish asosida hududlarni kompleks rivojlantirishni barqaror moliyalashtirish, budjetlararo munosabatlarni yanada takomillashtirish, mahalliy davlat hokimiyati organlarining moliyaviy erkinligini kuchaytirish, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishga ko'maklashish, yangi ish joylari yaratish hamda aholi bandligini ta'minlash, muhandislik-kommunikatsiya, yo'l-transport va ijtimoiy infratuzilmani jadal rivojlantirish hisobiga soliq salohiyatini kengaytirish bo'yicha aniq maqsadga yo'naltirilgan chora-tadbirlarni amalga oshirishda ularning mas'uliyatini oshirishni ta'minlash"⁸ yo'nalishlari belgilab olindi.

6 O'zbekiston Respublikasi Budget kodeksining 52-moddasi

7 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-iyundagi "Mahalliy budjetlarni shakllantirishda joylardagi davlat hokimiyati organlarining vakolatlarini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5075-sonli Farmoni.

8 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 13-dekabrda "Mahalliy davlat hokimiyati organlarining moliyaviy erkinligini

XULOSA

Keyingi ikki-uch yilda respublikamizda moliya tizimi, jumladan, mahalliy moliya tizimining muhim o'ziga xos xususiyatlariga e'tibor beradigan bo'lsak, bunda moliyalashtirishning ochiq budjet shakli tamoyillari qo'llanilib, mahalliy budjetdan moliyalashtiriladigan ko'pgina ijtimoiy xarajatlar va iqtisodiy xarajatlarda o'z samarasini berib kelmoqda. Respublikamizda fuqarolik jamiyatining ko'rinishlarini rivojlantirishning bir shakli sifatida fuqarolarning takliflari va manfaatlarini e'tiborga olgan holda mahalliy budjet mablag'larini to'g'ri yo'naltirishga katta imkon yaratdi deb hisoblash mumkin.

Mamlakatimizda mahalliy budjetlar xarajatlarining samarali sarflanishini ta'minlash muammosini muvaffaqiyatli hal etishda bu yo'nalishdagi xalqaro tajribani o'rganish, tegishli xulosalarni chiqarish va ulardan O'zbekiston amaliyotida foydalanish imkoniyatlarini aniqlash ham muhim ahamiyatga ega. Budjet ahvolidan qanday ekanligi bilan undan xarj qilinayotgan mablag'larning samarali sarflanishini ta'minlash o'rtasida to'g'ri proporsional bog'liqlik yo'q. Biroq shunday bo'lishiga qaramasdan, bizning fikrimizcha, budjet, shu jumladan, mahalliy budjetlar mablag'larining samarali sarflanishini ta'minlash nuqtayi-nazaridan budjetning profitsitli ijro etilishiga nisbatan uning defitsitli ijro etilayotganligi ma'lum bir ustuvor (masalan, mablag'larning yetarli emasligi ularni sarflanishiga nisbatan munosabatni, jumladan, tejab-tergab, maqsadli, qonuniy va boshqalarni shakllantiradi) ahamiyat kasb etishi mumkin. Mahalliy budjetlar daromadlari va xarajatlarini shakllantirish, ularning maqsadli sarflanish holatlari ustidan moliyaviy nazorat tahlilida bugungi kunda o'ziga xos muammolar mavjud bo'lib, ularning ilmiy-nazariy yechimlarini amalga oshirish zarurati tug'ilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasining Budjet Kodeksi. 452-modda. O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami. 52-I-son; 2014. –36-son.
2. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 25-dekabrda "2021-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat Budjeti to'g'risida"gi O'RQ – 657-sonli Qonuni. –www.lex.uz
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. –Toshkent: O'zbekiston, 2021. – 464b.
4. Malikov T.S. Moliya. Darslik. –Toshkent. 2019. 985 b.
5. Срожиддинова З.Х. Бюджетная система Республики Узбекистан. Учебник. –Ташкент, – 2010. –С.480.
6. Сычёв Н.Г., К.И. Таксир. Финансово-экономические проблемы муниципальных образований. – М.: Финансы и статистика. 2020. – С.703.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Shahzod Avilqulov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 9

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

